

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-611056-III/09/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, *18. marca 2009 r.*

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

szanowna Pani Minister

Z dużym zaniepokojeniem Rzecznik Praw Obywatelskich przyjął informacje o wysokości pierwszych emerytur z II filara nowego systemu emerytalnego. Wpływ na tę wysokość miał niewątpliwie relatywnie krótki okres funkcjonowania systemu emerytur kapitałowych oraz kryzys gospodarczy. Jednakże pomimo tych okoliczności, obawy wzbudza sytuacja materialna przyszłych emerytów.

Należy przypomnieć, że zasadniczym celem reformy systemu emerytalnego była poprawa bezpieczeństwa socjalnego beneficjentów nowego systemu, a w szczególności jego uodpornienie wobec zbliżającego się niekorzystnego układu demograficznego, związanego ze starzeniem się społeczeństwa. Gwarancje poprawy bezpieczeństwa wynikały z przyjętej koncepcji oparcia systemu na dwóch filarach: repartycyjnym i kapitałowym.

Otwarte fundusze emerytalne, działające od 1999 r. na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667 ze zm.), stanowią zatem istotny element nowego systemu emerytalnego. Z posiadanych przez Rzecznika informacji wynika, że aktywa otwartych funduszy emerytalnych zmalały o 22 mld złotych. Z obowiązujących zasad funkcjonowania otwartych funduszy emerytalnych wynika, że ryzyko ich działalności obciąża wyłącznie przyszłego emeryta. Zdaniem Rzecznika niezbędne jest przeprowadzenie niezbędnych zmian w emerytalnym systemie kapitałowym w kierunku uwzględnienia rozłożenia ryzyka na wszystkie podmioty nowego systemu emerytalnego.

W dniu 3 marca br. Rada Ministrów zajmowała się projektem ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. W świetle podjętych ustaleń od 1 stycznia 2010 r. obniżona zostanie z obecnych 7% do 3,5% maksymalna

opłata od składki emerytalnej, pobierana przez otwarte fundusze emerytalne. Ponadto zaproponowano wprowadzenie limitu opłat za zarządzanie aktywami funduszy. W świetle tej propozycji opłaty za zarządzanie aktywami nie będą rosły po osiągnięciu kwoty 45 mld aktywów.

Uważam, że doświadczenia ostatniego okresu wskazują na potrzebę dokonania dalszych zmian w systemie otwartych funduszy emerytalnych, w szczególności dotyczących utworzenia funduszy emerytalnych o różnym poziomie ryzyka, zmiany zasad akwizycji oraz dalszego obniżenia poziomu ponoszonych przez ubezpieczonych opłat i kosztów działania funduszy. Podkreślić trzeba także okoliczność, że modyfikacja zasad funkcjonowania funduszy emerytalnych musi uwzględniać również wymogi dotyczące poziomu zabezpieczenia społecznego, wynikające z obowiązujących standardów międzynarodowych, a w szczególności z art. 12 Europejskiej Karty Społecznej (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie informacji o planowanych działaniach zmierzających do poprawy bezpieczeństwa uczestników otwartych funduszy emerytalnych oraz przewidywanym harmonogramie ich realizacji.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich